

جایگاه حرفه حسابداری در اذهان عمومی بر اساس استعاره‌های موجود

احمد گودرزی^۱

هدی همتی^۲

مرضیه رفیعی شیشوان^۳

تاریخ پذیرش: ۹۳/۵/۲۰

تاریخ دریافت: ۹۴/۲/۲۰

چکیده

استعاره مهم‌ترین ابزار زبان ادبی است که کاربرد آن دامنه معنی‌اش را افزایش می‌دهد استعاره‌ها جزئی از زندگی ما هستند و استفاده از آن‌ها عمیقاً در زندگی ما نفوذ کرده است. از طریق استعاره‌هاست که فکر می‌کنیم، تصور می‌کنیم، به برقراری ارتباط می‌پردازیم و حتی رویا پردازی می‌کنیم. نویسندگان و پژوهشگران حوزه حسابداری و مالی به صورت استعاره‌ای به پدیده‌ها و مفاهیم حسابداری اشاره می‌کنند استعاره‌ها در حسابداری مهم هستند، زیرا آن‌ها بر درک افراد از پدیده‌ها و مفاهیم حسابداری تأثیر می‌گذارند در این پژوهش به بررسی جایگاه حرفه حسابداری در اذهان عمومی بر اساس استعاره‌های موجود پرداخته می‌شود. با بررسی ادبیات و پیشینه تحقیق ۳۴ استعاره به عنوان مقیاس فرضیات ۶ گانه تحقیق انتخاب گردید و با طرح سوالاتی در خصوص هر کدام از استعاره‌ها پرسشنامه‌ای تنظیم گردید. پاسخ دهندگان به پرسشنامه شامل ۷ گروه ۳۰ نفره می‌باشد که در مجموع ۲۱۰ پرسشنامه جمع‌آوری گردید. نتایج حاصل از فرضیات تحقیق نشان داد که حسابداری فردی تحصیل کرده و دارای علم و دانش است که به اصول اخلاقی پایند و مجری عوامل مدیریت می‌باشد. حسابداری کار یکنواختی انجام نمی‌دهد و در واقع خود را وقف کار می‌کند. همچنین نتایج تحقیق نشان داد که حسابداری می‌تواند دلسوزانه موسسه خود را رهبری و کنترل کند.

واژه‌های کلیدی: استعاره، حسابداری، اذهان عمومی.

۱- دکترای حسابداری، استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد الکترونیکی، گروه حسابداری، تهران، ایران
۲- دکترای حسابداری، استادیار و عضو هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رودهن، گروه حسابداری، رودهن، ایران
۳- کارشناس ارشد حسابداری دانشگاه آزاد اسلامی، واحد الکترونیکی، گروه حسابداری، تهران، ایران

۱- مقدمه

است که پیش زمینه فکری و ذهنی افرادی که از خدمات حسابداری و صورت های مالی استفاده می کنند چیست و از دید افراد که در طبقات مختلفی چه دانشجو، استاد، شاغل در این حرفه، عموم مردم و... هستند جایگاه این حرفه در کجا قرار دارد و چه تعداد از این استعاره ها حقیقی اند و مورد پذیرش عموم هستند و همچنین وضعیت این حرفه را در نزد مردم و استفاده کنندگان از خدمات آن را به درستی نشان می دهند. دانشجویان حسابداری و افراد شاغل در این حرفه با اصطلاحات زیادی برخورد می کنند (منصوری، ۱۳۹۰).

هدف این اصلاحات توضیح شرایط و رویدادها است. لوید هیس^۱، بیان می کند حسابداری تنها یک مدل مفهومی است و ظاهراً مردم اغلب اصطلاحات استفاده شده در مدل را با خود شرایط و رویدادها اشتباه می گیرند، استعاره شکلی از بیان یک عبارت است که بیش از آنچه گفته می شود، حاوی معنی است و همچنین گونه ای از بیان است که منطق را کنار گذاشته و به تخیل می پردازد. و به مردم توان ارائه کامل تر معانی (تفکرات، احساسات، و دانسته ها) را نسبت به زبان لفظی می دهد. در استعاره کلمه ای که کاملاً به یک موضوع تعلق دارد بر موضوعی دیگر دلالت می کند. استعاره و تشبیه (مقایسه ای آشکار، همراه با به کارگیری لغات شبیه یا مانند)، با یکدیگر متفاوت هستند و این تفاوت کاملاً زبانی است (دباغ، ۱۳۹۳).

«متافور» بر گرفته از «متافورین» یونانی است که از کلمات «متا» و «فورین» تشکیل شده و مفهوم مسئولیت یا تحمل کردن را در بر دارد. متافور کاربرد یک مفهوم، کلمه، عبارت یا پدیده ای از طریق مقایسه با کلمه دیگر با همان مفهوم است که بیشتر به صورت کامل و زنده توضیح می دهد. به عبارت دیگر متافور جایگزین مفهومی است که در مفهوم معمولی آن

استعاره ها جزئی از زندگی ما هستند و استفاده از آن ها عمیقاً در زندگی ما نفوذ کرده است. از طریق استعاره هاست که فکر می کنیم، تصور می کنیم، به برقراری ارتباط می پردازیم و حتی رویا پردازی می کنیم. معمولاً استعاره را یک مطلب ادبی و بلاغی می دانند. ولی در هر حال این میراث افلاطونی- ارسطویی است که در طی تاریخ دگرگونی پیدا کرده است. استعاره این است که نام چیزی را به چیز دیگر بدهند و این امری است که در زبان عادی هم اتفاق می افتد؛ یعنی استعاره اختصاص به شعر و ادبیات ندارد.

زبان ما زبان استعاره است. ما بی استعاره زبان نداریم. با استعاره زبان به وجود می آید. استعاره یک صنعت ادبی نیست، بلکه به ذات زبان تعلق دارد و مخصوصاً از زمانی که منطق آمده است این مطلب جدی تر شده است. زبان روزمره ما هم پُر از استعاره است. اگر استعاره نباشد، همان زبان عادی و معمولی که برای تفهیم و تفاهم است و با آن زندگی و معاشرت می کنیم، وجود ندارد (امینی، ۱۳۸۴).

استعاره مهم ترین ابزار زبان ادبی است که کاربرد آن دامنه معنی اش را افزایش می دهد. به راستی، زبان در غالب استعاره به صورت گسترده ای نمو پیدا می کند از آنجا که حسابداری زبان تجارت است می توان انتظار داشت که حاوی استعاره باشد. در سال های اخیر نقش سازمانی حسابداران ارتقا یافته است به نحوی که حسابداران نه تنها در حوزه های عملیاتی بلکه در تصمیم گیری های استراتژیک نیز به ایفای نقش می پردازند افراد شاغل در حرفه حسابداری همیشه در تلاش برای اثبات جایگاه حرفه ای خود هستند، چه بسا استعاره های زیادی که در این باره وجود دارد که اغلب نیز به درستی یا نادرستی به کار برده می شود، هدف این تحقیق بررسی این موضوع

مرکز حسابداری، توزیع درآمد و حسن نیت نمونه ای را برای کاربرد متافور فراهم می آورد (گارفید، ۱۹۸۶).

از دلایل اصلی عدم موفقیت در درک مسائل این است که دیدگاه روشنی از کاربرد کلمات نداریم. متافور در کل می تواند بر بسته ترین و شناخته ترین شکل گفتار باشد. متافورها کاربردی موثر در زبان شعر و هم چنین زبان عادی دارند و بر اساس گفته جان لاک متافورها به شکلی فلسفی و علمی عمل کرده و یا گفتار «واقعی» به حساب می آیند. به هر حال متافورها فقط نحوه صحبت کردن و فکر کردن ما را تایید نمی کنند، بلکه بخشی از تجارب ما هستند متافورها درک ایده های جدید را پدید آورده و باعث درک پیچیدگی ها و موارد غامض می باشند و مقدمات استنباطی را فراهم آورده و به منطق راه حل اشاره می کنند و نیروی بلاغت را در فرد پدید می آورند. آنها به تشکیل چهارچوب درک ما از دنیا کمک کرده و این چهارچوب ها روی «طرح هایی که می سازیم بر نحوه عملکردمان و نتیجه بد یا خوب کارهایمان» تاثیر دارد. به همین دلیل متافورها نقش مهمی در بخش تجارت دارند. عدم آگاهی از نقش متافورها در تجارت و کسب و کار باعث می شود تا نسبت به برخی وقایع درک درستی پیدا نکرده و منجر به شکست و تحمل هزینه های بس گران می باشد (مک گوین^۵ و همکاران، ۲۰۰۷).

کار آرگریس (۱۹۵۳، ۱۹۵۲) بررسی نمود که چگونه انگیزه ها و مسائل روانشناسی اجتماعی در عملکرد حسابداری اثر گذار است، امروزه تاثیر عوامل و هنجارهای رفتاری-روان شناسی در حوزه تصمیم گیری های حسابداری یک امر سرنوشت ساز می باشد. آیا ذهن و رفتار حسابداران می تواند بر رویه های حسابداری موثر باشد؟ آیا حسابداران در امر تصمیم گیری بطور عقلایی و منطقی رفتار می کنند

کاربرد ندارد و اولین کلمه را با دومی توضیح می دهد، یعنی فرمی از گفتار است. متافورها معمولاً شامل انتقال اطلاعات از طریق حوزه شبیه به حوزه جدید و ناشناخته است. تصور می شود که متافورها ابزاری برای توصیف نحوه زندگی افراد، محیط زیست، اتفاقات و اشیایی است که قیاس های متفاوتی را جست و جو می کنند. اگر مفهوم یا کلمه یا عبارت و پدیده ای را با شبیه سازی ۲ مفهوم دیگر، پدیده یا کلمه یا عبارت دیگر توضیح بدهیم یعنی از متافور استفاده کرده ایم. ممکن است شباهت زیادی بین دو مورد نباشد. به هر حال واقعیت امر این است که اولی را می شناسیم و باعث درک بهتر دومی می شود برای مثال شخصی که می گوید «نقش قلب مثل پمپ» است یعنی پمپ برای درک بهتر قلب استفاده کرده است (کریت^۲، ۲۰۰۸).

این تئوری شناخته شده به عنوان «تئوری معاصر متافور» می باشد که لاکوف و جانسون^۳ در مطالعه خود آن را متافور نامیدند: و شامل اصول مطالعات با توجه به متافور در علوم اجتماعی می باشد. اگرچه مطالعات با توجه به متافور در این ادبیات قبل از دهه ۸۰ محدود بود ولی بعد از مطالعه لاکوف و جانسون، مفهوم متافور با توجه به شناخت و ارتباط در کاربردهای درون اصولی شرایط اصلی و مرکزی پیدا کرد. در اکثر حوزه های علوم اجتماعی، مطالعات متافور با حوزه حسابداری مواجه شده است. در متون حسابداری، متافور الگوی بحث است و نقش فعالی در فرایند خلق و انتقال معنا دارد و شامل متون است. بر اساس گفته والترز در متون حسابداری متافور، زیبایی، شناخت و سطح کاربردی را بالا می برد و ایجاد موقعیت هایی که به روش های دیگر قابل اجرا نیست، تشریح می کند. در این رابطه، اکثر اصطلاحات مثل: دریافت وام، استهلاک متراکم، هزینه متغیر رقابت، دارایی شناور، دارایی ثابت، حق سهام داران

۵) رقبا به دلیل اطلاع از وضعیت مالی رقبا جهت اتخاذ سیاست اقتصادی مناسب تا از نظر تحصیل سود و دست یابی به بازار از دیگران پیشی بگیرد.
۶) سرمایه گذاران به دلیل اطلاع از وضعیت مالی و تحصیل سود بیشتر با سرمایه گذاری بهتر و آگاهانه تر
بنظر می‌رسد سوالات طرح شده در پرسشنامه و فرضیات اصلی و فرعی تعیین شده تا حدود زیادی می‌تواند این نیازها را پوشش دهد.

۲- مبانی نظری و مروری بر پیشینه پژوهش

خلیفه سلطانی (۱۳۹۰) در تحقیقی تحت عنوان استعاره در حسابداری به روش های روان شناسی زبان می پردازد و بیان می‌دارد که این امر می‌تواند آموزش و کاربرد حسابداری را غنی کند. ایشان بحث را با نظریه‌های زبان و استعاره آغاز کرده، سپس به تشریح این که چرا حسابداری نوعی استعاره است و چگونه تئوری به آن قدرت می بخشد می پردازد. نتایج حاصل از این مقاله بدین صورت می باشد، ۱. ماهیت استعاری حسابداری باید در اسرع وقت به دانشجویان معرفی گردد. ۲. باید تا حد امکان از رشته‌های خویشاوند همانند اقتصاد و تئوری سازمان شواهد تجربی اراده دهیم تا نشان دهیم چطور واژه ها در مدل‌های حسابداری با اشیاء و رویدادهای دنیای واقعی مرتبط هستند.

خواجهی و حلاج (۱۳۸۹) در تحقیقی با موضوع نقش استعاره در حسابداری، پس از معرفی استعاره، از دیدگاه زبان‌شناسی شناختی، نظریه‌های گوناگون درباره استعاره را مورد بحث قرار داده است و سعی کرده است تا با بیان علت اهمیت استعاره در حسابداری چارچوبی برای تجزیه و تحلیل استعاره در حسابداری بیان گردد. نتایج حاصل از این تحقیق عبارت‌اند از اینکه اولاً، دانشجویان باید با ماهیت

یا اینکه سوگیرهای شناختی و احساسی آنها می‌تواند بر تصمیمات اثر گذار باشد؟

لذا مسئله اصلی در این تحقیق آشنایی با متافورهای موجود در مورد حسابداران و چگونگی درک آنها است. در دهه‌های اخیر دامنه بررسی‌های استعاری در حوزه‌های مختلف گسترش قابل توجه و رو به افزایشی داشته است. پژوهش حاضر سعی دارد استعاره و تفکر استعاری را در حوزه حسابداری (حسابداران) تا اندازه‌ای برجسته سازد تا که از این پس با نگاهی متفاوت به حضور عنصر استعاره در این حوزه نگریسته شود و در نتیجه بیش از پیش برخوردی فعالانه (نه انفعالی) و آگاهانه در ارتباط با آن داشته باشد و در نهایت به جای نادیده انگاشتن یا برخورد واکنشی در برابر استعاره ها، آنها را مدیریت و هدایت نماید.

به منظور بررسی جایگاه حرفه حسابداری در اذهان عمومی بر اساس استعاره‌های موجود ابتدا باید بدانیم که، استفاده کنندگان از صورت های مالی و خدمات حسابداری چه کسانی هستند:

الف) استفاده کنندگان داخلی (مدیران اجرایی) و دلیل استفاده: پی بردن به نقایض کار خود و برنامه ریزی برای رفع آن در آینده.

ب) استفاده کنندگان خارجی عبارت‌اند از:

۱) صاحبان سرمایه به دلیل پی بردن به کفایت مدیران به کار گمارده شده

۲) دولت‌ها به دلیل اولاً تعیین میزان مالیات بر درآمد و ثانیاً برای تنظیم قوانین و مقررات برنامه های جدید اقتصادی و رفع نقایض برنامه های گذشته

۳) بستانکاران به دلیل آگاهی از میزان اعتبار آنها و اینکه تا چه حد می‌توانند آنها را طرف معامله قرار دهند

۴) بانکها برای پرداخت وام و تسهیلات

نخستین پژوهش موجود در باب استعاره، کتاب معانی القرآن ابوذکریا یحیی بن زیاد کوفی ملقب به فراء متوفی ۲۰۷ ق است. به عقیده فراء استعاره از نامیدن چیزی به غیر نام اصلی اش به دست می آید. اودراین اثر به نمونه هایی از استعاره در قرآن اشاره میکند (عبدالله بن معتر) (متوفی ۲۹۶ق) نیز در کتاب البدیع خود، استعاره را کاربرد لفظ در غیر معنی اصلی اش میدانند. شاید بتواند دقیقترین پژوهش را در باب استعاره و در چهارچوب سنت مطالعات ادبی، به بررسی های عبدالقاهر جرجانی (متوفی ۴۷۴ق) در اسرارالبلاغه نسبت داد. همان جرجانی معتقد است که در شکل گیری استعاره، ضمن جدا شدن نام اصلی یک شیء از آن، نام دیگری برحسب شباهت ظاهری و ارتباط عقلی جایگزین آن میشود. مهمترین کتابی که از قرن هفتم قمری به بعد الگوی تحقیق در این زمینه قرار گرفته است، المعجم فی معاییر اشعار العجم نوشته شمس الدین محمد بن قیس رازی است. به اعتقاد او، استعاره نوعی مجاز است که براساس علاقه شباهت ساخته شده باشد. همان در تمامی این رویکردهای سنتی، استعاره به مثابه شگردی ادبی در نظر گرفته شده است مفصل ترین بررسی در باب چگونگی شکل گیری و درک استعاره در آثار کورش صفوی به چشم میخورد. او با نگاهی متفاوت به استعاره در سنت مطالعات ادبی، عملکرد این فرایند را در زبان خودکار و مکالمات روزمره سخنگویان نیز مورد مطالعه قرار میدهد که در بخش های مختلف نوشته حاضر از آن استفاده خواهد شد. برحسب اسناد موجود، نخستین غیر ایرانی که به مطالعه استعاره پرداخته است، ارسطو است. او در فن شعرش استعاره را گونه ای از مجاز به حساب می آورد که برپایه آن واژه های برحسب تشابه جایگزین واژه دیگری شود. همچنین به عقیده آگوستین قدیس در مدینه الهی، استعاره عبارت است از کاربرد واژه بامعنایی مناسب

استعاره های حسابداری آشنا شوند. دواماً، برای درک نحوه مرتبط شدن اصطلاحات موجود در مدل های حسابداری با شرایط دنیای واقع، باید مدارک تجربی بیشتری از میان رشته های علمی هم ریشه اراده شود. در خارج از ایران نیز تنها تحقیقی که مستقیماً به مسئله استعاره و ارتباط آن با حسابداری پرداخته، عبارت است از مقاله گوک کوز^۱ (۲۰۱۲) که به مسئله درک حسابداری از طریق استعاره پرداخته است. وی عنوان می دارد، که متافورها ابزار درک هستند و به هوش شناختی اشاره دارند، بنابراین متافورها برای اندازه گیری اتفاق، موقعیت یا درک یک چیز به کار می روند. مطالعات به تعیین درک عمومی از موقعیت، اتفاق، پدیده، سینما، اجرا و یا حرفه هایی مثل آموزش و سیاست گذاری کمک می کنند. به هر حال مطالعه بر اساس متافور به اندازه گیری حسابداری که در این حوزه کار می کنند، کمک می کند. در این مطالعه هدف تعیین درک افراد در مورد حسابداری از طریق متافور است. این مطالعه در بین دانشجویان دارای مدرک و در حال تحصیل انجام شد که درس های حسابداری پایه را دریافت نموده اند تا درک مربوط به حسابداری را از طریق متافور کسب کنند. در بین ۱۹۵ پرسش نامه تکمیل شده، ۱۳۱ مورد ارزیابی شد. بر اساس نتایج پرسش نامه، ۵۲ متافور تولید شد. متافور به حسابداری توسط ۱۴ نفر تولید شد و بعد از آن باغبان، مورچه، ریاضی دان، روباه، دزد و مادر، زنبور، رایانه ارائه شد. با بررسی نتایج پرسش نامه محتوایی، درک شرکت کنندگان در مورد حسابداری تحت هر ۱۲ موضوع و بر اساس دلایل تولید شده متافور گروه بندی شد. بر اساس این یافته ها، حسابداری همیشه به بررسی اعداد و محاسبات پرداخته و مفاهیمی را ارزیابی می کنند. همچنین حسابداری بر ارزش های اخلاقی مشارکت نکرده و همیشه به سختی و با دقت کار می کنند از طرف دیگر به بررسی شرایط پولی شرکت می پردازند.

در معنایی نامناسب. از دیگر کسانی که بانگرشی کمابیش مشابه استعاره را بررسی کرده اند، میتوان به اولمان^۷، آگدن^۸ و ریچاردز^۹ و یاکوبسن^{۱۰} اشاره کرد. لاکان و دریدا^{۱۱} استعاره را بازی دالها به حساب می آورند و لیکاف و جانسون نیز با طرح بحث استعاره‌های مفهومی، در مطالعات استعاره نقشی ویژه دارند. در استعاره مفهومی در زبان فارسی هم تحقیقات و نوشته‌های متعددی در باب رویکرد شناختی به رشته تحریر درآمده‌اند، که از جمله می‌توان به تحقیقات شیخ رضایی (۱۳۸۸)، هاشمی (۱۳۸۹) و عرب یوسف آبادی (۱۳۹۰) اشاره کرد. مطالعات بسیاری درباره استعاره وجود دارد که بیان می‌کند، استعاره قویاً تفکر و تئوری سازی افراد را تحت تاثیر قرار می‌دهد. پستمن (۱۹۹۶) اهمیت استعاره را به شدت مورد توجه قرار می‌دهد و می‌پرسد: "آیا من اغراق می‌کنم که یک دانشجو نمی‌تواند بدون استعاره‌های زیر بنایی یک موضوع، نسبت به چیستی آن آگاه باشد؟"

۳- فرضیه‌های پژوهش

فرضیه‌های پژوهش عبارت‌اند از:

- ۱) فرضیه اصلی آیا حسابدار به اصول اخلاقی پایبند است، فرضیه فرعی (آیا حسابدار متقلب است- آیا حسابدار همانند میمون فریب کار است- آیا حسابدار همانند روباه مکار است- آیا حسابدار دزد است)
- ۲) فرضیه اصلی آیا حسابدار فقط مجری عوامل مدیریت است، فرضیه فرعی (آیا حسابدار همانند یک راننده فرمان بردار است- آیا حسابدار امانت دار است- آیا حسابدار زندانی است، آیا حسابدار همانند یک گاو صندوق فقط نگهدارنده مدارک است)

۳) فرضیه اصلی آیا حسابدار صرفاً یک کار یکنواخت و روتین را انجام می‌دهد فرعی (آیا حسابدار ربات است- آیا حسابدار مانند آدم آهنی است- آیا حسابدار ماشین است- آیا حسابدار کامپیوتر است)

۴) فرضیه اصلی آیا حسابدار خود را وقف کار کرده است... فرعی (آیا حسابدار سیستم است- آیا حسابدار یک فرآیند است- آیا حسابدار همواره جدی و خشک است)

۵) فرضیه اصلی آیا حسابدار دلسوزانه موسسه را رهبری و کنترل می‌کند. فرعی (آیا حسابدار مانند باغبان است- آیا حسابدار مانند پرستار دلسوز است- آیا حسابدار مانند مورچه پرکار است- آیا حسابدار همانند اسب تلاشگر است- آیا حسابدار تحلیلگر است- آیا حسابدار رهبر است- آیا حسابدار مدیر است، آیا حسابدار همانند عکاس واقعیت‌های موسسه را نشان می‌دهد، آیا حسابدار همانند یک معلم دلسوزانه موسسه را کنترل می‌کند)

۶) فرضیه اصلی آیا حسابدار تحصیل کرده و دارای علم و دانش است... فرعی (آیا حسابدار متخصص است- آیا حسابدار هنرمند است- آیا حسابدار باهوش است- آیا حسابدار مانند خیاط ابتدا مدل را طراحی و بعد اجرا می‌کند- آیا حسابدار دارای دانش است- آیا حسابدار روشنفکر است- آیا حسابدار فن سالار است- آیا حسابدار مهندس است- آیا حسابدار فیلسوف است- آیا حسابدار ریاضیدان است)

۴- روش‌شناسی پژوهش

روش تحقیق در پژوهش حاضر از حیث هدف کاربردی است. تحقیقات کاربردی تحقیقاتی هستند

از منابع داخلی تهیه گردیده، در حد امکان عبارت به گونه‌ای درج شود که منظور از سؤال و عبارت پرسشنامه برای خواننده به آسانی دریافت شود و دارای ابهام و پیچیدگی نباشد. ابزار گردآوری داده ها در این تحقیق پرسشنامه می باشد که به روش کتابخانه ای و میدانی جمع آوری می‌شود.

از آنجا که هدف این تحقیق بررسی جایگاه حرفه حسابداری در اذهان عمومی بر اساس استعاره‌های موجود است. لذا مقیاس پنج وضعیتی لیکرت به کار رفته است. در این پژوهش با کمک ۵ مقیاس به ترتیب: کاملاً مخالفم، مخالفم، تا حدودی، موافقم و کاملاً موافقم ارزیابی گردیده است. امتیاز یک تا پنج از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم به گزینه‌ها داده شده است. سئوالات مرتبط با هر یک از عوامل مورد نظر این تحقیق در جدول ۱ بیان گردیده است. مبنای استخراج استعاره‌های مورد استفاده در این تحقیق، تحقیق گوک گز (۲۰۱۲) می باشد که در کشور ترکیه انجام شده است. استعاره‌های استخراج شده شامل ۳۴ استعاره می باشد که با توجه به نوع ویژگی مورد انتساب به حسابداران در چند طبقه دسته بندی می‌شوند. به عنوان مثال در خصوص پایبندی حسابدار به اصول اخلاقی از استعاره‌هایی همچون متقلب، میمون، دزد و روباه استفاده و برای هرکدام از این استعاره ها سئوالاتی به شرح جدول ۱ بیان شده است. تقسیم بندی استعاره‌های موجود در جدول ۱ به هرکدام از ویژگی های حسابدار در فرضیات تحقیق مشخص شده است.

سئوالات مرتبط با هر یک از عوامل مورد نظر این تحقیق در جدول ۱ به شرح زیر بیان گردیده است.

که نظریه‌ها، قانونمندی‌ها، اصول و فنونی که در تحقیقات پایه تدوین می‌شوند را برای حل مسائل اجرایی و واقعی به کار می‌گیرند. همچنین روش تحقیق از حیث روش توصیفی - پیمایشی است. تحقیق توصیفی شامل مجموعه روش‌هایی است که هدف آنها توصیف کردن شرایط یا پدیده‌های مورد بررسی است. اجرای تحقیق توصیفی می‌تواند صرفاً برای شناخت بیشتر شرایط موجود یا یاری دادن به فرآیند تصمیم‌گیری باشد.

جامعه آماری پژوهش مورد نظر شامل هفت گروه اساتید محترم دانشگاه آزاد، دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد رشته حسابداری دانشگاه آزاد، حسابداران، حسابرسان، مدیران (سهام‌داران شرکتهای خصوصی)، کارمندان وزارت دارایی و کارمندان بانک می باشد. به منظور انتخاب حجم نمونه مناسب با توجه به نوع و هدف تحقیق، فرمول‌های گوناگونی از سوی صاحب‌نظران علم آمار مطرح شده است. حجم نمونه را می‌توان براساس محدود یا نامحدود بودن جامعه آماری بدست آورد. روش نمونه‌گیری در این تحقیق تصادفی ساده است و از هرگروه از جامعه تعداد ۳۰ عدد نمونه با استفاده از فرمول کوکران انتخاب گردید که در مجموع تعداد ۲۱۰ پرسشنامه توزیع شد.

در این پژوهش برای جمع آوری اطلاعات نظری مورد نیاز و همچنین پیشینه پژوهش از روش کتابخانه‌ای، یعنی مطالعه و بررسی متون، پایان‌نامه‌ها، مقالات و کتب تخصصی فارسی و انگلیسی و همچنین اطلاعات دریافتی از پایگاه های اینترنتی استفاده شده است. ابزار تحقیق در این پژوهش، پرسشنامه بوده است و با توجه به این که پرسشنامه باید جاذب و نه خیلی بلند باشد و سؤال‌ها باید به اندازه‌ای راحت باشند که امکان پاسخگویی به آنها وجود داشته باشد، لذا سعی شده در این پرسشنامه که

جدول (۱) - سئوالات مرتبط با هر یک از متافورها

ردیف	نام استعاره	تعداد سئوالات	ردیف	نام استعاره	تعداد سوال
۱	باغبان	۲	۱۸	ریاضی‌دان	۵
۲	راننده	۴	۱۹	مهندس	۳
۳	پرستار	۴	۲۰	آدم آهنی	۲
۴	متخصص	۴	۲۱	معلم	۵
۵	سیستم	۶	۲۲	متقلب	۳
۶	باهوش	۵	۲۳	جدی و خشک	۹
۷	مورچه	۴	۲۴	روباه	۴
۸	خیاط	۶	۲۵	دزد	۸
۹	فرایند	۵	۲۶	تحلیلگر	۵
۱۰	دانش	۳	۲۷	امانت دار	۳
۱۱	اسب	۷	۲۸	فیلسوف	۴
۱۲	گاو صندوق	۱	۲۹	کامپیوتر	۶
۱۳	رباط	۳	۲۰	زندانی	۴
۱۴	ماشین	۴	۳۱	میمون	۱۰
۱۵	روشنفکر	۳	۳۲	رهبر	۴
۱۶	فن سالار	۲	۳۳	مدیر	۴
۱۷	عکاس	۲	۳۴	هنرمند	۷

با استفاده از آمار استنباطی، نتایج و تحلیل‌ها ارائه می‌گردد. بدین ترتیب که ابتدا مقادیر میانگین برای فرضیات محاسبه شده و فاصله اطمینان ۹۵ درصدی برای آن حساب می‌گردد، سپس با آزمون t استیودنت یک نمونه‌ای میانگین هر کدام از فرضیات با حد وسط طیف لیکرت (عدد ۳) مقایسه می‌شود، در نهایت از رتبه بندی بین فرضیات در دو گروه مختلف از آزمون فریدمن استفاده می‌شود همچنین برای مقایسه میانگین پاسخها بین دو گروه از آزمون t دو نمونه‌ای استفاده شده است. برای تحلیل داده‌های آماری از نرم‌افزار SPSS استفاده شده است.

۵- یافته‌های پژوهش

۵-۱- آزمون فرضیه اول تحقیق

فرضیه اصلی: حسابدار به اصول اخلاقی پایبند است. (فرضیه فرعی (آیا حسابدار متقلب است-آیا حسابدار همانند میمون فریب کار است-آیا حسابدار همانند روباه مکار است-آیا حسابدار دزد است))

فرضیه اول که پایبندی حسابدار به اصول اخلاقی را بررسی می‌نماید، شامل چهار فرضیه فرعی می‌باشد که با متافورهای متقلب، میمون، روباه و دزد سنجدیده می‌شود. نتایج آزمون فرضیه اول اصلی تحقیق که شامل ۴ فرضیه فرعی می‌باشد، در جدول ۲ نشان داده شده است.

همانطور که در جدول ۲ مشاهده می‌شود تمامی فرضیه‌های فرعی مربوط به پایبندی حسابدار به اصول اخلاقی دارای سطح معناداری صفر می‌باشند، که نشان دهنده معناداری با اهمیت و عدم تساوی بین نسبت پایبندی حسابدار به اصول اخلاقی و عدم رعایت مسائل اخلاقی می‌باشد. با توجه به نسبت بدست آمده در خصوص متغیرهای متقلب، روباه، دزد و میمون که به ترتیب ۰٫۹، ۰٫۹، ۰٫۸ و ۰٫۸ می‌باشند و تمامی آنها بزرگتر از نسبت آزمون (۰٫۶) هستند می‌توان نتیجه گرفت که از نظر پاسخ دهندگان حسابدار فاقد ویژگی‌های مربوط به متافورهایی مانند متقلب، دزد، میمون و روباه می‌باشد و با توجه به اینکه فرضیه اصلی مخالف فرضیات فرعی تعریف شده است در واقع حسابدار به اصول اخلاقی پایبند می‌باشد، لذا فرضیه اول اصلی تحقیق تایید می‌شود.

جدول (۲) - نتایج آزمون فرضیه اول اصلی

نام متافور	گروه		تعداد	نسبت مشاهده شده	نسبت آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون فرضیه
	گروه ۱	گروه ۲					
متقلب	گروه ۱	≤ 3	178	0.9	0.6	0.00	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	31	0.1			
	مجموع		209	1			
روباه	گروه ۱	≤ 3	182	0.9	0.6	0.00	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	27	0.1			
	مجموع		209	1			
دزد	گروه ۱	≤ 3	175	0.8	0.6	0.00	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	34	0.2			
	مجموع		209	1			
میمون	گروه ۱	≤ 3	161	0.8	0.6	0.00	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	47	0.2			
	مجموع		208	1			

۶-۲- آزمون فرضیه دوم تحقیق

فرضیه اصلی: حسابدار فقط مجری عوامل مدیریت است.

(فرضیه فرعی (آیا حسابدار همانند یک راننده فرمان بردار است- آیا حسابدار امانت دار است- آیا حسابدار زندانی است، آیا حسابدار همانند یک گاو صندوق فقط نگهدارنده مدارک است)

فرضیه دوم که حسابدار را به عنوان مجری

عوامل مدیریت فرض می کند شامل چهار فرضیه فرعی می باشد که با متافورهای راننده، امانت دار، زندانی و گاو صندوق سنجیده می شود. نتایج آزمون فرضیه دوم اصلی تحقیق که شامل ۴ فرضیه فرعی می باشد در جدول ۳ نشان داده شده است.

جدول (۳). نتایج آزمون فرضیه دوم

نام متافور	گروه		تعداد	نسبت مشاهده شده	نسبت آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون فرضیه
	گروه ۱	گروه ۲					
راننده	گروه ۱	≤ 3	4	0	0.6	0.00	تایید فرضیه
	گروه ۲	> 3	206	1			
	مجموع		210	1			
گاو	گروه ۱	≤ 3	183	0.9	0.6	0.00	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	27	0.1			
	مجموع		210	1			
امانتدار	گروه ۱	≤ 3	3	0	0.6	0.00	تایید فرضیه
	گروه ۲	> 3	206	1			
	مجموع		209	1			
زندانی	گروه ۱	≤ 3	142	0.7	0.6	0.008	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	66	0.3			
	مجموع		208	1			

به خرج دهد، لذا فرضیه دوم تحقیق نیز پذیرفته می‌شود.

۳-۶- آزمون فرضیه سوم تحقیق

فرضیه اصلی: حسابدار صرفاً یک کار یکنواخت و روتین را انجام می‌دهد.

(فرضیه فرعی (آیا حسابدار ربات است-آیا حسابدار مانند آدم آهنی است-آیا حسابدار ماشین است-آیا حسابدار کامپیوتر است))

فرضیه سوم که کار حسابدار را یکنواخت و روتین فرض می‌کند شامل چهار فرضیه فرعی می‌باشد که با متافورهای رباط، آدم آهنی، ماشین و کامپیوتر سنجدیده می‌شود. نتایج آزمون فرضیه سوم اصلی تحقیق که شامل ۴ فرضیه فرعی می‌باشد در جدول ۴ نشان داده شده است.

همانگونه که در جدول ۳ مشاهده می‌شود نتایج آزمون فرضیات فرعی مربوط به فرضیه اصلی دوم نشان می‌دهند که حسابدار شباهت زیادی به متافور راننده و امانت دار دارد که در واقع از اتکای مدیریت به حسابرس در خصوص اجرای دستورات و همچنین امانت دار بودن آن دلالت دارد. در خصوص متافور گاوصندوق با توجه به نتایج بدست آمده می‌توان گفت که از نظر پاسخ دهندگان، حسابدار صرفاً از مدارک، پول و اسناد نگهداری نمی‌کند. نتیجه آزمون فرضیه فرعی در خصوص شباهت حسابدار به زندانی نیز رد می‌شود زیرا نسبت مشاهده شده برای کمتر از ۳ برابر ۰,۹ می‌باشد که بیشتر از نسبت آزمون می‌باشد. با توجه به نتایج آزمون فرضیات فرعی می‌توان گفت که حسابدار واحد زیادی مجری عوامل مدیریت است ولی در برخی موارد نیز با صلاحدید مدیریت می‌تواند از خود ابتکار و خلاقیت

جدول (۴). نتایج آزمون فرضیه سوم تحقیق

نام متافور	گروه		تعداد	نسبت مشاهده شده	نسبت آزمون	سطح معناداری	نتیجه آزمون فرضیه
	گروه ۱	گروه ۲					
آدم آهنی	گروه ۱	≤ 3	166	0.8	0.6	0.00	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	43	0.2			
	مجموع		209	1			
کامپیوتر	گروه ۱	≤ 3	0	0	0.6	0.00	تایید فرضیه
	گروه ۲	> 3	209	1			
	مجموع		209	1			
ربات	گروه ۱	≤ 3	138	0.7	0.6	0.043	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	71	0.3			
	مجموع		209	1			
ماشین	گروه ۱	≤ 3	136	0.7	0.6	0.076	رد فرضیه
	گروه ۲	> 3	73	0.3			
	مجموع		209	1			

فرضیه فرعی (آیا حسابداری سیستم است-آیا حسابداری یک فرآیند است-آیا حسابداری همواره جدی است) فرضیه چهارم حسابداری را فردی ایثارگر می داند که خود را وقف کار کرده است. این فرضیه شامل سه فرضیه فرعی می باشد که با متافورهای سیستم، فرآیند و جدی و خشک سنجیده می شود. نتایج آزمون فرضیه چهارم اصلی تحقیق که شامل ۵ فرضیه فرعی می باشد در جدول ۴ نشان داده شده است.

همانطور که در جدول ۵ مشاهده می شود سطح معناداری هر سه فرضیه فرعی صفر می باشد که نشان دهنده تفاوت معنادار بین نظر پاسخ دهندگان در خصوص دو گروه کمتر از ۳ و بیشتر از ۳ می باشد. همچنین با توجه به نسبتهای آزمون بدست آمده ۹۰ درصد پاسخ دهندگان کار حسابداری را سیستمی، ۱۰۰ درصد پاسخ دهندگان حسابداری را شبیه فرآیند و ۷۰ درصد آنها نیز حسابداری را فردی جدی و خشک می دانند که با توجه به نسبت آزمون (۶۰ درصد) همه فرضیات فرعی تأیید می شود، لذا فرضیه اصلی چهارم نیز تأیید می شود.

همانطور که در جدول ۴ مشاهده می شود سه فرضیه از چهار فرضیه فرعی رد می شود. نظر پاسخ دهندگان در خصوص شباهت حسابداری با متافور آدم آهنی برای کمتر از ۳ دارای نسبت مشاهده شده ۰,۸ می باشد که از نسبت آزمون بیشتر می باشد، لذا پاسخ دهندگان حسابداری را شبیه آدم آهنی نمی دانند. با توجه به سطح معناداری بدست آمده در خصوص متغیر ماشین که بالاتر از ۰,۰۵ می باشد، می توان نتیجه گرفت که تفاوت با اهمیتی بین نظر پاسخ دهندگان نسبت به متافور ماشین وجود ندارد. متغیر کامپیوتر نیز معنادار می باشد و دارای نسبت آزمون ۱ برای میانگین بالاتر از ۳ می باشد. با توجه به نتایج بدست آمده و اینکه سه فرضیه فرعی از فرضیه اصلی تأیید نشد، لذا فرضیه اصلی نیز رد می شود.

۴-۶- آزمون فرضیه چهارم تحقیق

فرضیه اصلی: حسابداری خود را وقف کار کرده است.

جدول (۵). نتایج آزمون فرضیه چهارم تحقیق

نتیجه آزمون فرضیه	سطح معناداری	نسبت آزمون	نسبت مشاهده شده	تعداد	گروه		نام متافور
					≤ 3	> 3	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	12	≤ 3	گروه ۱	سیستم
			0.9	193	> 3	گروه ۲	
			1	205		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0	7	≤ 3	گروه ۱	فرآیند
			1	203	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.3	58	≤ 3	گروه ۱	جدی و خشک
			0.7	151	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	

۵-۶- آزمون فرضیه پنجم تحقیق

فرضیه اصلی: حسابدار دلسوزانه موسسه را رهبری و کنترل می‌کند.

فرضیه فرعی (آیا حسابدار مانند باغبان است-آیا حسابدار مانند پرستار دلسوز است-آیا حسابدار مانند مورچه پرکار است-آیا حسابدار همانند اسب تلاشگر است-آیا حسابدار تحلیلگر است-آیا حسابدار رهبر است-آیا حسابدار مدیر است، آیا حسابدار همانند عکاس واقعیت های موسسه را نشان می‌دهد، آیا حسابدار همانند یک معلم دلسوزانه موسسه را کنترل می‌کند)

فرضیه پنجم حسابدار را فردی می‌داند که دلسوزانه موسسه را رهبری و کنترل می‌کند. این فرضیه شامل نه فرضیه فرعی می‌باشد که با متافورهای باغبان، پرستار، مورچه، اسب، تحلیلگر،

رهبر، مدیر، عکاس و معلم سنجیده می‌شود. نتایج آزمون فرضیه اصلی پنجم که شامل ۹ فرضیه فرعی می‌باشد در جدول ۶ نشان داده شده است.

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می‌شود سطح معناداری تمام فرضیات فرعی صفر می‌باشد لذا بین نظر پاسخ دهندگان در خصوص شباهت حسابدار با متافورهای فوق در دو گروه میانگین کمتر از ۳ و بیشتر از ۳ تفاوت معناداری وجود دارد. حال باید بررسی نمود که کدام یک از فرضیات فرعی با توجه به نظر پاسخ دهندگان در جهت شباهت بیشتر حسابدار با متافورهای ذکر شده و کدام در جهت شباهت کمتر می‌باشد. در واقع بایستی بررسی نمود که از نظر پاسخ دهندگان حسابدار دلسوزانه موسسه را رهبری و کنترل می‌کند یا خیر؟

جدول (۶). نتایج آزمون فرضیه پنجم تحقیق

نتیجه آزمون فرضیه	سطح معناداری	نسبت آزمون	نسبت مشاهده شده	تعداد	گروه		نام متافور
					≤ 3	> 3	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	24	≤ 3	گروه ۱	باغبان
			0.9	186	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.2	33	≤ 3	گروه ۱	پرستار
			0.8	177	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	12	≤ 3	گروه ۱	مورچه
			0.9	198	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	26	≤ 3	گروه ۱	اسب
			0.9	184	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0	10	≤ 3	گروه ۱	معلم
			1	199	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	22	≤ 3	گروه ۱	تحلیلگر
			0.9	187	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	

نتیجه آزمون فرضیه	سطح معناداری	نسبت آزمون	نسبت مشاهده شده	تعداد	گروه		نام متافور
					≤ 3	> 3	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	17	≤ 3	گروه ۱	رهبر
			0.9	191	> 3	گروه ۲	
			1	208		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	12	≤ 3	گروه ۱	مدیر
			0.9	197	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.2	51	≤ 3	گروه ۱	عکاس
			0.8	158	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	

آزمون فرضیه اصلی ششم که شامل ۱۰ فرضیه فرعی می باشد در جدول ۷ نشان داده شده است.

همانطور که در جدول ۷ نشان داده شده است که سطح معناداری تمام فرضیات فرعی صفر می باشد، لذا بین نظر پاسخ دهندگان در خصوص شباهت حسابداری با متافورهای فوق در دو گروه میانگین کمتر از ۳ و بیشتر از ۳ تفاوت معناداری وجود دارد. حال باید بررسی نمود که کدام یک از فرضیات فرعی با توجه به نظر پاسخ دهندگان در جهت شباهت بیشتر حسابداری با متافورهای ذکر شده و کدام در جهت شباهت کمتر می باشد. در واقع بایستی بررسی نمود که از نظر پاسخ دهندگان حسابداری را فردی تحصیل کرده و دارای علم و دانش می دانند یا خیر؟

همانطور که در جدول ۷ مشاهده می شود میانگین تمامی متافورهای ذکر شده در گروه کمتر از ۳ از نسبت آزمون (۰,۶) کمتر می باشند در واقع پاسخ دهندگان نظرات موافقی نسبت به شباهت حسابداری با متافورهای ذکر شده دارند، لذا ۱۰ فرضیه فرعی تأیید می شود و فرضیه اصلی پنجم نیز که حسابداری را فردی تحصیل کرده و دارای علم و دانش می دانند، مورد تأیید واقع می گردد.

همانطور که در جدول ۶ مشاهده می شود میانگین تمامی متافورهای ذکر شده در گروه کمتر از ۳ از نسبت آزمون (۰,۶) کمتر می باشند، در واقع پاسخ دهندگان نظرات موافقی نسبت به شباهت حسابداری با متافورهای ذکر شده دارند، لذا ۹ فرضیه فرعی تأیید می شود و فرضیه اصلی پنجم نیز مورد تأیید واقع می گردد.

۶-۶- آزمون فرضیه ششم تحقیق

فرضیه اصلی: حسابداری تحصیل کرده و دارای علم و دانش است.

فرضیه فرعی (آیا حسابداری متخصص است-آیا حسابداری هنرمند است-آیا حسابداری باهوش است-آیا حسابداری مانند خیاط ابتدا مدل را طراحی و بعد اجرا می کند-آیا حسابداری دارای دانش است-آیا حسابداری روشنفکر است-آیا حسابداری فن سالار است-آیا حسابداری مهندس است-آیا حسابداری فیلسوف است-آیا حسابداری ریاضیدان است)

فرضیه ششم حسابداری را فردی تحصیل کرده و دارای علم و دانش می دانند. این فرضیه شامل ۱۰ فرضیه فرعی می باشد که با متافورهای متخصص، هنرمند، باهوش، خیاط، دانش، روشنفکر، فن سالار، مهندس، فیلسوف و ریاضیدان سنجیده می شود. نتایج

جدول (۷). نتایج آزمون فرضیه ششم تحقیق

نتیجه آزمون فرضیه	سطح معناداری	نسبت آزمون	نسبت مشاهده شده	تعداد	گروه		نام متافور
					≤ 3	> 3	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.1	17	≤ 3	گروه ۱	متخصص
			0.9	193	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.3	64	≤ 3	گروه ۱	هنرمند
			0.7	146	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0	4	≤ 3	گروه ۱	باهوش
			1	206	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0	3	≤ 3	گروه ۱	خیاط
			1	207	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0	10	≤ 3	گروه ۱	دانش
			1	200	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0	9	≤ 3	گروه ۱	ریاضیدان
			1	201	> 3	گروه ۲	
			1	210		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.2	37	≤ 3	گروه ۱	مهندس
			0.8	172	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.3	69	≤ 3	گروه ۱	فیلسوف
			0.7	140	> 3	گروه ۲	
			1	209		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.3	56	≤ 3	گروه ۱	روشنفکر
			0.7	147	> 3	گروه ۲	
			1	203		مجموع	
تایید فرضیه	0.00	0.6	0.3	54	≤ 3	گروه ۱	فن سالار
			0.7	154	> 3	گروه ۲	
			1	208		مجموع	

۶-۷- خلاصه نتایج آزمون فرضیات تحقیق

جدول ۸ خلاصه نتایج آزمون فرضیات تحقیق را نشان می‌دهد

جدول (۸). خلاصه نتایج آزمون فرضیات تحقیق

شماره فرضیه	شرح فرضیه	نتیجه آزمون فرضیه
فرضیه اول	حسابدار به اصول اخلاقی پایبند است	تائید فرضیه
فرضیه دوم	حسابدار فقط مجری عوامل مدیریت است	تائید فرضیه
فرضیه سوم	حسابدار صرفاً یک کار یکنواخت و روتین را انجام می دهد	رد فرضیه
فرضیه چهارم	حسابدار خود را وقف کار کرده است	تائید فرضیه
فرضیه پنجم	حسابدار دلسوزانه موسسه را رهبری و کنترل می کند	تائید فرضیه
فرضیه ششم	حسابدار تحصیل کرده و دارای علم و دانش است	تائید فرضیه

۶- نتیجه گیری و بحث

نتایج آزمون فرضیات تحقیق نشان می دهد که حسابدار فردی پایبند به اصول اخلاقی می باشد استعاره هایی که مویذ این موضوع می باشند، عبارت اند: از روباه، متقلب، دزد و میمون که پاسخ دهندگان خصوصیات اخلاقی حسابداران را شبیه هیچکدام از متافورهای ذکر شده ندانستند. نتایج فرضیه دوم تحقیق نشان داد که حسابدار فردی می باشد که فقط مجری عوامل مدیریت می باشد. استعاره های بررسی در این خصوص عبارت اند از زندانی، امانتدار، گاوصندوق و راننده می باشد که از نظر پاسخ دهندگان حسابدار شباهت زیادی به راننده دارد و همچنین امانت داری او نیز خیلی بالا است.

نتیجه آزمون فرضیه سوم تحقیق نشان داد که کار حسابداری صرفاً یکنواخت و روتین نمی باشد و در آن خلاقیت و تصمیم گیری نیز می تواند نقش داشته باشد. استعاره های بررسی شده در این خصوص عبارت اند از آدم آهنی، ربات، کامپیوتر و ماشین که از نظر پاسخ دهندگان حسابدار شباهتی به ربات، آدم آهنی و ماشین ندارد ولی با کامپیوتر شباهت زیادی دارد.

نتیجه آزمون فرضیه چهارم تحقیق نشان می دهد که حسابدار فردی است که خود را وقف کار کرده است. استعاره های بررسی شده در این خصوص

عبارت اند از سیستم، فرایند و جدی و خشک که از نظر پاسخ دهندگان حسابداران دارای چنین خصوصیتی می باشند.

نتیجه آزمون فرضیه پنجم تحقیق حسابدار را فردی می داند که دلسوزانه موسسه را رهبری و هدایت می کند. استعاره های بررسی شده در این خصوص عبارت اند از باغبان، پرستار، مورچه، اسب، تحلیلگر، رهبر، مدیر، عکاس و معلم که از نظر پاسخ دهندگان حسابداران شباهت زیادی به این استعاره ها از نظر مسئله دلسوز بودن، رهبری و هدایت دارند.

نتیجه آزمون فرضیه ششم تحقیق نشان دهنده این موضوع می باشد که حسابدار فردی تحصیل کرده و دارای علم و دانش است. استعاره های بررسی شده در این خصوص عبارت اند از متخصص، هنرمند، باهوش، خیاط، دانش، روشنفکر، فن سالار، مهندس، فیلسوف و ریاضیدان که از نظر پاسخ دهندگان حسابدار شباهت زیادی به تمام استعاره های فوق دارد.

نتایج این تحقیق با نتیجه تحقیق گوک گوز (۲۰۱۲) یکسان در خصوص متافورهای سختکوش و ریاضیدان می باشد. تفاوت این تحقیق با تحقیق گوک گوز در این است که ایشان در تحقیق خود از ۵۷ متافور استفاده نمودند که در این تحقیق از ۳۴ متافور آن استفاده شده است

- * خواجهوی، شکراله (۱۳۸۹)، "نقش استعاره در حسابداری"، دانش و پژوهش های حسابداری، سال ششم، شماره ۲۲.
- * داودی سمیه، سیدمحمدحسین آیت الهی، "استعاره چیست و چگونه در تولید طرح مایه اثر میگذارد"، دانشکده هنر و معماری یزد
- * داوری اردکانی، رضا، اردیبهشت (۱۳۹۱)، "استعاره در فلسفه و ادبیات"، کتاب ماه فلسفه، شماره ۵۶
- * دونالد دیوینسن؛ مترجم: امینی، رضا، نیمه اول سال (۱۳۸۴)، "معنای استعاره‌ها"، هنر و معماری، شماره ۱۲
- * راحله گندمکار، بهار (۱۳۹۱)، "نگاهی تازه به چگونگی درک استعاره در زبان فارسی"، ادب پژوهشی، شماره ۱۹
- * سید علیرضا فیض بخش، شهرزاد روحانی، "کاربرد استعاره‌ها در شناخت سازمان"، چهارمین کنفرانس بین‌المللی مدیریت.
- * قربانی، محمود "نقش تجربه در تصمیم‌گیری‌های مدیریت و جایگاه حسابداران مدیریت" فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت - سال سوم/شماره دهم/تابستان ۱۳۹۳
- * عابدی، یوسف، "استعاره و تفکر استعاری در حوزه کتاب داری و اطلاع رسانی" پاییز و زمستان ۱۳۸۶ - شماره ۱۷ و ۱۸
- * گلفام، ارسلان و رستمی راد، فاطمه (۱۳۸۱)، "زبان‌شناسی شناختی و استعاره"، تازه های علوم شناختی، سال ۴، شماره ۳.
- * منصور، فردین، مرداد (۱۳۹۰)، "نظریه حسابداری: نقش و جایگاه حسابداران: حسابداران روشن فکرنویا فنیسالار"، حسابدار، شماره ۲۳۳
- با توجه به نتایج تحقیق به مدیران شرکت‌ها پیشنهاد می‌شود که با شناخت و درک ویژگیهای مربوط به حسابداران از نقاط قوت آنها استفاده بهینه و نقاط ضعف آنها بهبود دهند تا از این طریق به اهداف شرکت نزدیکتر شوند. ویژگی های شخصیتی و بوروکراسی حسابداران می‌تواند به مدیران در شناخت حسابداران کمک نماید و برای تحقیقات آتی نیز پیشنهاد می‌گردد:
- بررسی تطبیقی نقش حرفه حسابداری و حسابرسی در اذهان عمومی بر اساس استعاره‌های موجود
  - بررسی نقش حرفه حسابداری در اذهان عمومی بر اساس استعاره‌های دیگر و مقایسه با نتایج این تحقیق
  - در انجام تحقیق حاضر چندین محدودیت وجود داشته که احتمالاً بر نتایج و یافته‌های حاصله تاثیر گذاشته است. از جمله محدودیت هایی که در مراحل مختلف تدوین ساختار تحقیق، اندازه‌گیری، جمع‌آوری و نتیجه‌گیری وجود داشته است می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:
  - انجام این تحقیق محدود به شهر تهران می‌باشد و ممکن است با انجام تحقیق در سطح کشور نتایج متفاوتی بدست آید
  - محدودیت‌های ذاتی استفاده از پرسشنامه که نتایج تحقیقاتی همانند این تحقیق را تحت شعاع قرار می‌دهند.
- فهرست منابع**
- * حسین دباغ، (۱۳۹۳)، "مجاز در حقیقت؛ ورود استعاره‌ها در علم"، انتشارات هرمس
- * حسینی، میرزااحسن؛ عباسی، محمدرضا؛ اعظمی، محسن مهر و آبان (۱۳۹۱)، "کاربرد استعاره در بازاریابی"، بررسی‌های بازرگانی، شماره ۵۵

- * McGoun, E.G., Mark S. Bettner ve Michael P. Coyne (2007), "Pedagogic Metaphors and the Nature of Accounting Signification", *Critical Perspectives on Accounting*, Vol.18. pp. 213-230.
- * Meyer, A. D. (1984), "Mingling Decision Making Metaphors", *Academy of Management Review*, Vol.9(1), pp. 6-17.
- * Ocak, G. ve M. Gündüz (2006), "Eğitim Fakültesini Yeni Kazanan Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Giriş Dersini Almadan Önce ve Aldıktan Sonra Öğretmenlik Mesleği Hakkındaki Metaforlarının Karşılaştırılması", *Afyon Kocatepe Üniversitesi SBE Dergisi*, VIII(2), ss. 293-309.
- * Saban, A. (2006), "Lisansüstü Öğrencilerin Nitel Araştırma Metodolojisine İlişkin Algıları", *Selçuk Üniversitesi SBE Dergisi*, Sayı 17, ss. 469-487.
- * Sarı, M. (2010), "İlköğretim Öğrencilerinde Polis Kavramının Metaforlar Aracılığıyla İncelenmesi", *Polis Bilimleri Dergisi*, Cilt 12(2), ss. 43-80.
- * Tsoukas, H. (1991), "The missing link: Atransformational view of metaphors in organizational science", *The Academy of Management Review*, 16(3), pp. 566-585.
- * TURMOB (2011), "TÜRMOB Faaliyet Raporu – İstatistiki Bilgiler", <http://www.turmob.org.tr/TurmobWeb/Atta chment.aspx?param=+quFU/yYHWeogIpB ouKO6xL+6emB9S7gtgDCg9WdjOGcjcN SzTppq+liF+VL1p1Tk/7I39OEqxc=> (Erişim Tarihi: 12.06.2012).
- * Uçma, T. (2010), "Kavramsal Metafor Olarak Muhasebeyi Anlamak", *Muhasebe Bilim Dünyası Dergisi*, 12(2) ss. 123-141.
- * Ünal, A., A. Yıldırım ve M. Çelik (2010), "İlköğretim Okulu Müdür ve Öğretmenlerinin Velilere İlişkin Algılarının Analizi", *Selçuk Üniversitesi SBE Dergisi*, Sayı 23, ss. 261-272.
- * Uysal, Ö. Ö. (2001), "Muhasebe Metinlerinde Metafor", *Ege Akademik Bakış Dergisi*, 1(2), ss. 53-60.
- * Walters-York, L. Melisa (1996), "Metaphor in accounting discourse", *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol.9(5), pp. 45-70.
- * Walters-York, L. Melisa (2004), "Alternative Accounting Thought and the Prison-House of Metaphor", *Accounting, Organization and Society*, Vol.29 (2), pp. 157-187
- * آرزوجلیلی، "ابتکارات ذهنی در بکارگیری رویه های حسابداری مدیریت"، فصلنامه علمی پژوهشی دانش حسابداری و حسابرسی مدیریت، سال دوم/شماره ششم/تابستان ۱۳۹۲
- * هاشمی، زهره، تابستان (۱۳۸۹)، "نظریه ی استعاره ی مفهومی ازدیدگاه لیکاف وجانسون"، شماره ۱۲
- * Altan, M. (2004), "Muhasebecilik Mesleğinin Toplumda Algılanma Biçimi Üzerine Bir Araştırma", *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 11, ss. 29-54.
- * Amernic, J. ve R. Craig (2009), "Understanding Accounting Through Conceptual Metaphor: Accounting is an instrument?", *Critical Perspectives on Accounting*, Vol.20, pp. 875-883.
- * Arnett, R. C. (1999), "Metaphorical Guidance: Administration as building and renovation", *Journal of Educational Administration*, 37(1), pp. 80-89.
- * Arslan, F. (2008), "Metaforik Tercihler Bakımından Akif'i Okuyabilmek", 1. Uluslararası Mehmet Akif Sempozyumu, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur, ss. 259-264.
- * Ayboğa, H. (2003), "Globalleşme Sürecinde Ülkemizde Muhasebe Mesleği ve Meslek Mensuplarının Eğitimi", *Marmara Üniversitesi İİBF Dergisi*, Cilt 18, Sayı 1, ss. 327-359.
- * Aydın, İ. H. (2004), "Bir Felsefî Metafor: Yolda Olmak", 1. Ulusal Sosyal Bilimler Sempozyumu, Kırıkkale Üniversitesi, 9-10 Aralık 2004.
- * Cerit, Y. (2006), "Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Okul Kavramıyla İlgili Metaforlara İlişkin Görüşleri", *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(3), ss. 669-699.
- * Cerit, Y. (2008), "Öğretmen Kavramı İle İlgili Metaforlara İlişkin Öğrenci, Öğretmen ve Yöneticilerin Görüşleri", *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(4), ss. 693-712.
- * Kabadayı, A. (2008), "Analysing the metaphorical images of Turkish preschool teachers", *Teaching Education*, 19(1), pp. 73-87.
- * Lakoff, G. ve M. Johnson (1980), "Metaphors We Live by", Chicago: The University of Chicago Pres.

یادداشت‌ها

- ¹ Lloyd Hayes
- ² Cerit
- ³ Lakoff and M. Johnson
- ⁴ Garfid
- ⁵ McGoun
- ⁶ GÖKGÖZ
- ⁷ Ullman
- ⁸ Gdn
- ⁹ Richards
- ¹⁰ kvbsn
- ¹¹ Lacan and Derrida
- ¹² GOKGOZ